
MONITOR BEZPIECZEŃSTWA INSTYTUTU ZACHODNIEGO

1/2023
3.03.2023

Redakcja:

Karol Janoś (red. naczelny), prof. dr hab. Sebastian Wojciechowski

OBRONNOŚĆ

● DYMISJA SZEFOWEJ RESORTU OBRONY NIEMIEC

[16.01.2023] Minister obrony RFN Christine Lambrecht (*SPD*) poinformowała, że zwróciła się do kanclerza Olafa Scholza z prośbą o odwołanie jej z zajmowanego urzędu. Lambrecht kierowała resortem obrony od 8 grudnia 2021 r., czyli od samego początku urzędowania koalicyjnego gabinetu *SPD*, Sojuszu 90/Zielonych i *FDP*. W poprzednim rządzie *CDU/CSU-SPD* zajmowała od 2019 r. urząd Ministra Sprawiedliwości i przez krótki okres Ministra ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży (od 05.2021 do 12.2021). W przeszłości zajmowała też ważne funkcje we frakcji parlamentarnej socjaldemokratów, była m.in. zastępczynią przewodniczącej frakcji.

Dymisja Lambrecht nie była zaskoczeniem. Sposób w jaki kierowała pracami resortu obrony był od dłuższego czasu silnie krytykowany przez opozycję, środowisko eksperckie i media. Zarzucano jej m.in. popełnienie poważnych błędów z zakresu planowania wydatków obronnych oraz że zbyt wolno postępowały prace dotyczące usprawnienia procesu realizacji zamówień sprzętu i uzbrojenia dla Bundeswehry. Lambrecht była też poddawana ostrej krytyce za swoje niezręczne wypowiedzi publiczne i aktywność medialną, zwłaszcza w kontekście wojny w Ukrainie. Wiele kontrowersji wywołała jej słynna już wypowiedź ze stycznia ub. roku o przekazaniu Ukrainie 5000 hełmów (Lambrecht mówiła, że to „wyraźny sygnał”, iż Niemcy są po stronie Ukrainy). Poważnym obciążeniem dla wizerunku była też ujawniona w kwietniu 2021 r. tzw. afera helikopterowa (*Helikopter-Affäre*). Media wykryły, że Lambrecht w podróż służbową rządowym helikopterem do północnych Niemiec zabrała swojego syna, który chwalił się tym faktem w mediach społecznościowych (krótco po tym wyszło na jaw, że podobne sytuacje miały już miejsce, kiedy kierowała resortem sprawiedliwości w poprzednim gabinecie A. Merkel). (KJ)

● BORIS PISTORIUS NOWYM MINISTREM OBRONY RFN

[17.01.2023] Rzecznik rządu federalnego ogłosił, że nowym ministrem obrony RFN zostanie Boris Pistorius (*SPD*), zajmujący dotąd stanowisko ministra spraw wewnętrznych w rządzie krajowym Dolnej Saksonii. Decyzja o nominacji Pistoriusa wywołała zaskoczenie, gdyż jego nazwisko nie pojawiało się na liście możliwych następców Lambrecht, która dzień wcześniej ogłosiła swoją dymisję.

Pistorius urodził się w 1960 r. w Osnabrück w północnych Niemczech i z wykształcenia jest prawnikiem (studiował w Osnabrück i Münster). Karierę polityczną rozpoczął jeszcze przed studiami, do *SPD* wstąpił w wieku 16 lat. Do 2013 r. jego aktywność polityczna ograniczała się do szczebla samorządowego. W l. 2006–2013 był nadburmistrzem Osnabrück. Po wyborach do parlamentu krajowego Dolnej Saksonii w 2013 r. został nominowany na stanowisko ministra spraw wewnętrznych i sportu w gabinecie Stephana Weila, współtworzonym przez *SPD* i Sojusz '90/Zielonych, i sprawował tę funkcję także w dwóch następnych gabinetach kierowanych przez S. Weila. Mandat deputowanego do parlamentu krajowego Dolnej Saksonii zdobył po raz pierwszy dopiero w 2017 r. B. Pistorius cieszy się w Dolnej Saksonii dużą popularnością, bardzo wysoko oceniana jest przede

wszystkim jego praca na stanowisku ministra spraw wewnętrznych, w tym też jako uczestnika konferencji ministrów spraw wewnętrznych rządów krajowych (*Innenministerkonferenz*).

Pistorius od dłuższego wykazywał ambicję rozpoczęcia kariery na szczeblu federalnym. W 2017 r. wszedł w skład zarządu federalnego *SPD*. W 2019 r. w duecie z Katją Köpping startował w wyborach na stanowisko współprzewodniczącego *SPD* (był wówczas kontrkandydatem kanclerza Scholza, który o to stanowisko ubiegał się razem z obecną szefową resortu budownictwa Klarą Geywitz). Pistorius jest postrzegany jako jeden z najlepszych ekspertów *SPD* od bezpieczeństwa wewnętrznego. Komentatorki i komentatorzy w Niemczech wśród głównych zalet Pistoriusa wymieniają zwłaszcza jego pragmatyzm. Zwraca się też uwagę na jego klarowne i sprecyzowane poglądy nt. bezpieczeństwa wewnętrznego. Należy on do zwolenników zacieśnienia współpracy państw UE w obszarze spraw wewnętrznych (opowiadał się m.in. za utworzeniem służb policyjnych UE na wzór FBI i intensyfikacją kooperacji w zwalczaniu cyberprzestępczości) i zdecydowanego działania wobec zagrożeń związanych z terroryzmem islamskim. Wielokrotnie wskazywał na konieczność wprowadzenia usprawnień w funkcjonowaniu służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne (m.in. na potrzebę personalnego wzmocnienia policji federalnej i zdecydowanego przeciwdziałania zagrożeniom cybernetycznym).

Media przypomniały też o powiązaniach Pistoriusa z Rosją. Był on przez kilka lat członkiem „Grupy Przyjaźni Niemiecko-Rosyjskiej” w izbie wyższej niemieckiego parlamentu (w kwietniu 2022 r. została ona rozwiązana). Dziennik „Die Welt” wskazywał, że przyszły minister obrony należał do grona polityków opowiadających się za „przyjacielsko-krytycznym” kursem wobec Moskwy. Media niemieckie przedstawiając jego wcześniejszy stosunek do Rosji, zwracały uwagę na to, że po wybuchu wojny w Ukrainie ton jego wypowiedzi na temat działań Moskwy bardzo się zmienił, m.in. już 24.02.2022 r. ostro skrytykował rosyjską inwazję na Ukrainę. (KJ)

🕒 **SPOTKANIE MINISTRÓW OBRONY RFN I FRANCJI W ROCZNICĘ PODPISANIA TRAKTATU ELIZEJSKIEGO**

[22.01.2023] W dniu 60. rocznicy podpisania Traktatu Elizejskiego w Paryżu odbyło się posiedzenie wspólnej Rady Ministerialnej Francji i Niemiec. Jednym z ważnych tematów obrad była kooperacja obu państw w dziedzinie polityki obronnej. We wspólnym oświadczeniu szefów resortów obrony wydanym po spotkaniu zadeklarowano wolę dalszego pogłębienia współpracy obronnej, podkreślając przy tym znaczenie rozpoczętych projektów zintegrowanego systemu myśliwców nowej generacji i maszyn bezzałogowych (*Future Combat Air System*) i systemu bojowego wojsk lądowych (*Main Ground Combat System*), współdziałania sił zbrojnych obu państw na wschodniej flance NATO, a także kooperacji w zakresie Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE. W dokumencie znalazła się ponadto zapowiedź kontynuowania współpracy w zakresie rozwoju zdolności sił zbrojnych Francji i Niemiec do wspólnego udziału w operacjach militarnych, działań na rzecz koordynacji zaangażowania w regionie Indo-Pacyfiku (zaplanowane są m.in. wspólne ćwiczenia morskie) oraz zintensyfikowanie wspólnych wysiłków w zakresie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni i przestrzeni kosmicznej. (KJ)

🕒 **SPOTKANIE W RAMACH INICJATYWY „3+3”**

[14-15.02.2023] W trakcie szczytu ministrów obrony NATO w Brukseli odbyło się spotkanie w ramach zainicjowanego przez Niemcy formatu „3+3”, w którym uczestniczą państwa bałtyckie oraz Kanada, RFN i Wielka Brytania, będące państwami ramowymi w grupach bojowych NATO stacjonujących w Estonii, Litwie i Łotwie. Podczas rozmów szefów resortu obrony podjęto ustalenia w sprawie zintensyfikowania współpracy między siłami zbrojnymi oraz zwiększenia koordynacji wspólnych działań na rzecz zabezpieczenia wschodniej flanki Sojuszu Północnoatlantyckiego. We wspólnej deklaracji, którą opublikowano po spotkaniu, znalazła się m.in. zapowiedź zintensyfikowania współpracy w obszarze zabezpieczenia logistycznego obecności sił NATO w państwach bałtyckich, ścisłej kooperacji w zakresie manewrów wojskowych oraz koordynacji komunikacji strategicznej dotyczącej odstraszenia i obrony. (KJ)

🕒 **BILANS WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW ZE SPECJALNEGO FUNDUSZU
NA DOZBROJENIE NIEMIECKICH SIŁ ZBROJNYCH**

[25.02.2023] Ministerstwo Finansów RFN podało informację, że w 2022 r. ze specjalnego funduszu na wzmocnienie zdolności Bundeswehry (*Sondervermögen Bundeswehr*) w wysokości 100 mld euro nie zostały wydane żadne środki (chodzi o zaksięgowane wydatki). Według informacji resortu finansów w ub. roku zawarto jedynie 10 kontraktów na zakup sprzętu i uzbrojenia, który ma być sfinansowany z tego funduszu na łączne kwotę 10,061 mln euro. Koncepcja ustanowienia specjalnego funduszu dla Bundeswehry powstała pod wpływem agresji Rosji na Ukrainę. Ustanowienie takiego instrumentu zapowiedział kanclerz Olaf Scholz w swoim słynnym wystąpieniu w Bundestagu wygłoszonym tuż po rozpoczęciu wojny (27.02.2022). Z pochodzących z funduszu środków ma zostać zrealizowany m.in. zakup nowych samolotów bojowych, śmigłowców transportowych, okrętów wojennych oraz bojowych wozy piechoty.

Z informacji rządu federalnego wynika, że resort obrony w ostatnich miesiącach w bardzo ograniczony sposób korzystał też z wprowadzonych nowych możliwości w zakresie dokonywania zakupów sprzętu i uzbrojenia wojskowego. Przykładem tego jest m.in. wprowadzona w zeszłym roku uproszczona procedura zakupów sprzętu i uzbrojenia w odniesieniu do pilnych zamówień (*Dringlichkeitsbeschaffungen*). W 2022 r. na liście zamówień przewidzianych do realizacji w tym uproszczonym trybie znalazło się tylko 9 kontraktów, w tym m.in. na zakup hełmów, laptopów i monitorów. Liczba ta jest znikoma, biorąc pod uwagę, że rocznie zawieranych jest średnio 12 000 kontraktów na realizację zamówień dla niemieckich sił zbrojnych.

Przyśpieszenie w zakresie zamówień zbrojeniowych jest jednym z głównych priorytetów nowego ministra obrony RFN Borisa Pistoriusa. Resort obrony planuje przedłożyć do zatwierdzenia komisji budżetowej Bundestagu do końca roku 72 projektów, który koszt przekracza 25 mln euro (zatwierdzenie przez Bundestag zamówień przekraczających tę kwotę to wymóg prawny). W ocenie niektórych członków komisji budżetowej, jak i pracowników resortu obrony zamierzenia te wydają się jednak trudne do zrealizowania. (KJ)

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

🕒 PRÓBA ISLAMISTYCZNEGO ZAMACHU TERRORYSTYCZNEGO W NIEMCZECH

[7-8.01.2023] W wyniku przeprowadzonego śledztwa w nocy z 7 na 8 stycznia br. w miejscowości Castrop-Rauxel (Zagłębie Ruhry) aresztowano dwóch Irańczyków podejrzewanych o planowanie islamistycznego zamachu terrorystycznego z wykorzystaniem substancji biologicznych na terytorium Niemiec. Zatrzymani to dwaj bracia – 32-letni M.J. i o siedem lat młodszy J.J., którzy przebywają w areszcie na mocy decyzji podjętej przez sąd w Dortmundzie. Oskarżono ich o chęć nabycia cyjanku i rycyny celem przeprowadzenia zamachu terrorystycznego. Na miejsce zatrzymania przybyli policjanci, ratownicy, strażacy, saperzy, a także pracownicy Instytutu Roberta Kocha (RKI) jako konsultanci w zakresie ewentualnego zagrożenia biologiczno-chemicznego oraz funkcjonariusze Federalnego Urzędu Policji Kryminalnej. Dotychczasowe śledztwo wykazało między innymi, że młodszy z braci został w 2019 r. skazany na pozbawienie wolności za usiłowanie zabójstwa, a później przebywał na leczeniu z uzależnienia alkoholowego w specjalnej placówce w Hagen, z której wychodził jednak na przepustki. Jak oświadczyła minister spraw wewnętrznych Nancy Faeser, od 2000 r. służby w Niemczech zapobiegły 21 islamistycznym atakom terrorystycznym. Bardzo często było to następstwo współpracy między rządem federalnym i władzami krajów związkowych w ramach Wspólnego Centrum Antyterrorystycznego oraz współpracy międzynarodowej realizowanej, tak w wymiarze europejskim, jak i transatlantyckim.

Opisana powyżej próba zamachu terrorystycznego z wykorzystaniem broni biologicznej nie była pierwszym tego typu zdarzeniem w Niemczech. W czerwcu 2018 r. w Kolonii aresztowano Tunezyjczyka Siefa Allaha H. oskarżonego o posiadanie bardzo dużej ilości niebezpiecznej rycyny. Powstałe w związku z tym zagrożenie śledczy określili jako „największe, potencjalne ryzyko wykryte kiedykolwiek w Europie”. Z wpisów Tunezyjczyka zamieszczonych na portalach internetowych wynikało, iż był on sympatykiem tzw. Państwa Islamskiego. Niemieckie władze informacje o podejrzanym otrzymały także od amerykańskich służb specjalnych. (SW)

🕒 NIEMIECCY SOCJALDEMOKRACI UJAWNILI KANDYDATA NA STANOWISKO PEŁNOMOCNIKA BUNDESTAGU DS. POLICJI

[27.02.2023] Według informacji pochodzących z kręgów SPD pierwszym Pełnomocnikiem Bundestagu ds. policji ma zostać poseł ich partii Ulrich Grötsch. Utworzenie tego stanowiska było zapowiedziane już w umowie koalicyjnej SPD, Sojuszu 90/Zielonych i FDP. Według zapowiedzi polityków koalicji rządowej ustawa w sprawie ustanowienia nowego pełnomocnika Bundestagu ma zostać przyjęta przez parlament jeszcze przed przerwą wakacyjną. Oznaczałoby to, że Grötsch mógłby rozpocząć pracę na nowym stanowisku jeszcze w tym roku.

Od wielu lat na potrzebę zwiększenia kontroli parlamentu nad służbami policyjnymi wskazywali politycy Zielonych. Do głównych zadań nowego Pełnomocnika Bundestagu będzie należało sprawowanie kontroli nad działalnością policji federalnej, Federalnego Urzędu Kryminalnego, służby celnej i policji Bundestagu. Jego działalność będzie się skupiać głównie na nadużyciach ze strony funkcjonariuszek i funkcjonariuszy oraz atakach kierowanych przeciwko personelowi służb

policyjnych. Prośby o interwencje będą mogli kierować obywatelki i obywatele oraz pracowniczki i pracownicy policji. Pierwowzorem dla ustanowienia tego stanowiska, zważywszy na zakres kompetencji i uprawnienia, była funkcja Pełnomocnika Bundestagu ds. sił zbrojnych, która została utworzona w 1956 r. w celu zagwarantowania parlamentowi kontroli nad nowo powstałą wówczas Bundeswehrą. (KJ)

BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE

🕒 RZĄD RFN ZAPOWIEDZIAŁ PRZEKAZANIE UKRAINIE BOJOWYCH WOZÓW PIECHOTY *MARDER*

[5.01.2023] Rząd Niemiec ogłosił przekazanie Ukrainie bojowych wozów piechoty *Marder*. Decyzja w tej sprawie została ogłoszona we wspólnym oświadczeniu kanclerza RFN Olafa Scholza i prezydenta USA Joe Bidena wydanym po ich telefonicznej rozmowie. Niemiecka decyzja o zwiększeniu wsparcia wojskowego to efekt wspólnych uzgodnień między Francją, RFN i USA. Konsultacje między Berlinem, Paryżem i Waszyngtonem na temat zwiększenia pomocy militarnej dla Ukrainy toczyły się od kilkunastu tygodni, a do ich intensyfikacji doszło po wizycie prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego w Białym Domu krótko przed Bożym Narodzeniem. Już na początku konsultacji z kręgów wojskowych dochodziły sygnały, że rozważane jest przekazanie Ukrainie bojowych wozów piechoty lub czołgów. Prezydenci Francji i USA ogłosili decyzje w sprawie zwiększenia pomocy wojskowej dla Ukrainy 4.01.2023 r., a więc dzień wcześniej niż strona niemiecka. Według zapowiedzi Francja miała przekazać Ukrainie bojowe wozy rozpoznawcze *AMX-10RC*, a USA 50 bojowych wozów piechoty *M2 Bradley*. Niemcy poza bojowymi wozami piechoty zapowiedziały także przekazanie ukraińskim siłom zbrojnym jednej baterii amerykańskiego systemu obrony powietrznej *Patriot*.

Decyzja o przekazaniu bojowych wozów piechoty przez gabinet Scholza spotkała się z pozytywną reakcją wśród polityków partii Sojusz 90/Zieloni i *FDP*, którzy od dłuższego czasu wskazywali na konieczność wzmocnienia pomocy wojskowej dla Ukrainy pod postacią dostaw tego typu uzbrojenia. Część z nich wyrażała jednak zastrzeżenia co do terminu podjęcia tej decyzji. Marie-Agnes Strack-Zimmermann, przewodnicząca komisji obrony w Bundestagu, pozytywnie odnosząc się do decyzji rządu, wskazywała, że została ona podjęta „bardzo późno, ale nie za późno”. Także politycy *SPD* przychylnie zareagowali na decyzję w sprawie dostaw bojowych wozów piechoty. Wielu polityków partii w swoich wypowiedziach akcentowało fakt, że rząd Scholza podjął ją w porozumieniu z głównymi sojusznikami. Niektórzy spośród socjaldemokratów, w tym m.in. sekretarz generalny *SPD* Kevin Kühnert właśnie koniecznością konsultacji z partnerami starali się usprawiedliwić krytyczne głosy pod adresem rządu federalnego na temat terminu podjęcia decyzji w sprawie dostaw bojowych wozów piechoty. Pozytywnie oceniali też przekazanie pojazdów *Marder* politycy chadecji, choć podkreślali, że kolejnym krokiem rządu federalnego powinno być dostarczenie Ukrainie czołgów. (KJ)

● **OBRADY KOMITETU WOJSKOWEGO NATO**

[18-19.01.2023] Generał Eberhard Zorn, Generalny Inspektor Bundeswehry reprezentował Niemcy podczas posiedzenia Komitetu Wojskowego NATO w Brukseli. Inauguracji styczniowego spotkania dokonał przewodniczący Komitetu admirał Rob Bauer oraz zastępca sekretarza generalnego NATO Mircea Geoană. W naradzie uczestniczyli szefowie sztabów państw członkowskich Sojuszu i ich odpowiednicy z Finlandii oraz Szwecji. Komitet Wojskowy omówił wzmocnienie polityki obronnej oraz odstraszania Sojuszu poprzez zwiększenie gotowości, rozwijanie zdolności i jeszcze ściślejsze powiązanie planowania wojskowego państw członkowskich NATO. Uczestnicy spotkania przeanalizowali sytuację wojskową na Ukrainie oraz w jej geopolitycznym sąsiedztwie. Podczas odrębnych sesji z udziałem Partnerów Operacyjnych NATO (Armenia, Austria, Australia, Finlandia, Irlandia, Mołdawia, Szwecja, Szwajcaria i Ukraina) przeanalizowano ponadto funkcjonowanie misji NATO w Iraku oraz w Kosowie. Wskazano także trzy główne obszary dalszej współpracy, do których zaliczono: rozszerzone inwestycje w zakresie obrony, zwiększenie produkcji broni i amunicji oraz dostosowanie Sojuszu do wyzwań występujących w erze cyfrowej.

Po spotkaniu generał Zorn podkreślił, że Zachód nie może lekceważyć siły militarnej Rosji, która pomimo zaangażowania większości sił lądowych nadal ma możliwość otwarcia drugiego frontu. Według dowódcy sił zbrojnych Niemiec Federacja Rosyjska „jest zdolna do rozszerzenia konfliktu na cały region, chociaż byłoby to dla Moskwy bardzo nierozsądnym posunięciem”. Dodając, iż nie należy się spodziewać, aby armii rosyjskiej zabrakło w najbliższym czasie amunicji – „Rosjanie posiadają ogromną ilość amunicji. Jest ona częściowo przestarzała i nieprecyzyjna, ale właśnie ona powoduje ogromne zniszczenia w infrastrukturze cywilnej. Rosjanie wystrzelują od 40 do 60 tys. pocisków artyleryjskich dziennie”. (SW)

● **DECYZJA NIEMIEC W SPRAWIE DOSTAW CZOŁGÓW LEOPARD 2 DLA UKRAINY**

[25.01.2023] Rząd RFN ogłosił, że Niemcy prześlą Ukrainie 14 czołgów *Leopard 2 A6*. Zadeklarowano też, że poza realizacją szkoleń z obsługi tych maszyn dla ukraińskich sił zbrojnych, Niemcy zapewnią także obsługę logistyczną i serwisową oraz zapasy amunicji. Ponadto ogłoszono, że rząd RFN udzieli zgody na przekazywanie czołgów *Leopard* Ukrainie innym państwom, które dysponują tego typu maszynami. Czołgi przekazywane przez Niemcy miały pochodzić z zasobów niemieckich sił zbrojnych. Szef niemieckiego resortu obrony deklarował, że 14 *Leopardów 2* trafi do Ukrainy za trzy miesiące.

Na decyzję gabinetu Scholza w sprawie czołgów *Leopard 2* pozytywnie zareagowali politycy współpracujący w Niemczech z socjaldemokratami partii. Przewodnicząca komisji obrony Bundestagu z ramienia *FDP* i jedna z głównych krytyków kursu kanclerza Scholza w sprawie pomocy militarnej Ukrainie komentowała, że „decyzja była trudna, trwała zbyt długo, ale na końcu była nieunikniona”. W podobny sposób decyzję o dostawie czołgów oceniał Anton Hofreiter, szef komisji ds. Unii Europejskiej w niemieckim parlamencie i również jeden z najostrzejszych krytyków socjaldemokratycznego kanclerza odnośnie do sposobu udzielenia wsparcia wojskowego Ukrainie: „To właściwa decyzja wspierać Ukrainę czołgami *Leopard*”. Jak podkreślał, „celem jest to, aby zwiększyć zdolności obronne Ukrainy i umożliwić jej odzyskanie zajętych terenów”. Polityk ten

zaznaczał przy tym, że oczywiście dla wizerunku Niemiec w Europie byłoby lepiej, gdyby decyzja ta zapadła wcześniej. Decyzję rządu Scholza pozytywnie ocenili także politycy opozycyjnej chadecji, jednak również krytycznie odnieśli się do tempa jej podjęcia. Deputowany CDU i zastępca przewodniczącego komisji ds. zagranicznych Bundestagu Thomas Erndl wskazywał, że sposób podejmowania decyzji w tej sprawie spowodował „olbrzymią utratę zaufania” do Niemiec w Europie i Stanach Zjednoczonych.

Większego zdziwienia nie wzbudzały reakcje ze strony skrajnie prawicowej AfD i lewicowej Die Linke, które do początku inwazji Rosji na Ukrainę krytycznie zapatrują się na kwestię udzielania pomocy wojskowej Ukrainie. Szef frakcji AfD w Bundestagu Tino Chrupalla stwierdził, iż decyzja w sprawie dostaw czołgów Leopard oznacza, że Niemcy staną się stroną konfliktu w wojnie między Rosją i Ukrainą, a także, że spowoduje ona osłabienie zdolności niemieckich sił zbrojnych. W podobnym tonie wypowiadał się Dietmar Bartsch, współprzewodniczący frakcji Die Linke w izbie niższej niemieckiego parlamentu. W jego ocenie decyzja o przekazaniu czołgów Leopard „zbliża nas potencjalnie bardziej do III wojny światowej niż w kierunku pokoju w Europie”. (KJ)

🕒 **SZEF RESORTU OBRONY RFN ZAPOWIADA W KIJOWIE PRZEKAZANIE UKRAINIE 100 CZOŁGÓW LEOPARD 1**

[7.02.2023] Minister obrony RFN, Boris Pistorius w trakcie swojej pierwszej wizyty w Ukrainie zapowiedział dostarczenie ukraińskim siłom zbrojnym ponad 100 czołgów Leopard 1. Dostawy te mają zostać zrealizowane przez Niemcy i grupę innych państw europejskich dysponujących tego typu czołgami. Szef niemieckiego resoru obrony zaznaczył, że realizacja dostaw będzie przebiegała etapowo: do lata przekazanych miałyby zostać ok. 20–25 czołgów, do końca br. ok. 80, a do początku pierwszego kwartału 2024 r. roku na wyposażeniu ukraińskich sił zbrojnych miałyby się już znajdować łącznie ponad 100 Leopardów 1. Dzięki temu Ukraina dysponowałaby co najmniej 3 batalionami czołgów tego typu. Podczas pobytu w Kijowie Pistorius zadeklarował też kolejne dostawy uzbrojenia, w tym m.in. 5 samobieżnych dział przeciwlotniczych Gepard, 5 opancerzonych wozów saperskich Dachs (dostawy mają być zrealizowane do końca lutego) i 5 mostów czołgowych Biber (do końca marca). (KJ)

🕒 **SPOTKANIE MINISTRÓW OBRONY PAŃSTW NATO**

[14–15.02.2023] W Brukseli odbyło się spotkanie ministrów obrony NATO oraz ich odpowiedników ze Szwecji i Finlandii. Podczas obrad zgromadzeni ministrowie podjęli decyzje o dalszym wzmacnianiu odstraszania i obrony Sojuszu, na przykład zatwierdzili nowe wytyczne odnośnie do planowania obronnego NATO. Dotyczy to nie tylko agresywnego zachowania Rosji, ale też i innych zagrożeń związanych choćby z terroryzmem czy polityką Chin. Uczestnicy spotkania omówili również kwestie związane ze zwiększeniem potencjału przemysłowego i koniecznością uzupełnienia zapasów uzbrojenia oraz amunicji (w tym dużego kalibru), kładąc duży nacisk na współpracę państw członkowskich z przemysłem obronnym. Spotkali się też z ukraińskim ministrem obrony Ołeksijem Reznikowem, aby przeanalizować przebieg działań wojennych i najpilniejsze potrzeby wojskowe Ukrainy. Sojusznicy postanowili zwiększyć wsparcie dla innych zagrożonych partnerów: Bośni i Hercegowiny, Gruzji i Mołdawii. W celu ochrony infrastruktury podmorskiej, sekretarz

generalny NATO Jens Stoltenberg ogłosił utworzenie Komórki Koordynacji Krytycznej Infrastruktury Podmorskiej. Podziękował także członkom Paktu za ich znaczący wkład w pomoc dla Ukrainy, w tym zwiększenie dostaw broni ciężkiej (m.in. poinformowano o skompletowaniu batalionu czołgów *Leopard 2*, które będą przekazane Ukrainie) oraz prowadzenie szkoleń wojskowych.

W wywiadzie udzielonym po spotkaniu szefów obrony minister Boris Pistorius nie wykluczył przekazania przez RFN Ukrainie kolejnych *Leopardów*, odrzucił jednak możliwość dostawy następnych systemów obrony powietrznej *Patriot* stwierdzając, iż pozostały zestaw jest niezbędny dla Bundeswehry w celach szkoleniowych. Zapowiedział też konieczność gruntownej restrukturyzacji niemieckiego resortu obrony oraz wznowienia produkcji amunicji do samobieźnych dział przeciwlotniczych *Gepard*, które jak zaznaczył, „choć nie są najnowsze, stanowią świetną obronę przed dronami i są cenione przez ukraińskich żołnierzy”. Obecnie w Dolnej Saksonii budowana jest nowa fabryka koncernu Rheinmetall służąca do produkcji tej amunicji. (SW)

🕒 **RZĄD FEDERALNY ZA DALSZYM UCZESTNICTWEM NIEMIEC W MISJI ONZ W SUDANIE POŁUDNIOWYM I OPERACJI NATO SEA GUARDIAN**

[15.02.2023] Rząd federalny opowiedział się za dalszym udziałem Bundeswehry w realizowanej przez ONZ misji w Sudanie Południowym (*United Nations Mission in South Sudan – UNMISS*) i prowadzonej przez NATO na Morzu Śródziemnym operacji *Sea Guardian*.

Misja ONZ w Sudanie Południowym została zainicjowana po uzyskaniu przez to państwo niepodległości w lipcu 2011 r. Jej głównym celem jest zapewnienie ochrony ludności cywilnej i bezpieczeństwa dostaw pomocy humanitarnej. Personel UNMISS odpowiada także za monitorowanie respektowania praw człowieka i wspieranie procesu wdrażania porozumienia pokojowego. Niemieckie siły zbrojne są zaangażowane w tę operację od czasu jej rozpoczęcia. Rząd RFN opowiada się za tym, aby mandat dla udziału Bundeswehry w tej misji został przedłużony do 31 marca 2024. Maksymalna wielkość kontyngentu niemieckiego ma zostać utrzymana na dotychczasowym poziomie (50 żołnerek i żołnierzy).

Ustalenia w sprawie rozpoczęcia operacji *Sea Guardian* zostały podjęte na szczycie NATO w Warszawie w 2016 r. Zastąpiła ona realizowaną przez Sojusz Północnoatlantycki w l. 2001-2016 operację *Active Endeavour*. Do głównych zadań *Sea Guardian* należy monitorowanie sytuacji bezpieczeństwa na wodach Morza Śródziemnego i przeciwdziałanie aktywności organizacji terrorystycznych. Poza tym siły uczestniczące w operacji przy współpracy z UE biorą udział w zapobieganiu zagrożeniu związanemu z kryzysem migracyjnym. Niemiecka marynarka wojenna zaangażowana jest w działania operacyjne od 2016 r. Również w przypadku tej operacji niemiecki rząd federalny opowiada się za przedłużeniem w niej udziału Bundeswehry do końca marca przyszłego roku. Kontyngent niemieckich sił zbrojnych miałby liczyć maksymalnie 550 żołnerek i żołnierzy. (KJ)

● **MONACHIJSKA KONFERENCJA BEZPIECZEŃSTWA**

[17-19.02.2023] W stolicy Bawarii odbywała się 59. edycja Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa (*Munich Security Conference - MSC*). Głównym tematem wydarzenia była wojna w Ukrainie. Kwestia militarnego wsparcia dla Ukrainy stanowiła także istotny wątek wystąpienia kanclerza RFN Olafa Scholza. Zapewniał on, że Niemcy nadal będą udzielać pomocy wojskowej ukraińskim siłom zbrojnym. Zaznaczył wyraźnie, że to nie dostawy uzbrojenia ze strony Niemiec i innych państw przedłużają wojnę, tylko postawa Rosji. Szef niemieckiego rządu podkreślił też, że Niemcy udzielając pomocy militarnej Ukrainie, zerwały z obowiązującym od dekad założeniem dotyczącym nieprzekazywania uzbrojenia do obszarów, na których toczą się konflikty. Kanclerz w swoim przemówieniu odniósł się również do kwestii odpowiedzialności sojuszniczej Niemiec. Wskazywał na podjęte przez jego rząd działania na rzecz wzmocnienia zdolności Bundeswehry w zakresie obrony terytorialnej i sojuszniczej, w tym m.in. utworzenie specjalnego funduszu w wysokości 100 mld na poprawę gotowości operacyjnej sił zbrojnych. Zaznaczył też przy tym, że jego rząd podtrzymuje zobowiązanie do przeznaczania 2% PKB na wydatki obronne. Nie odniósł się jednak w żaden sposób do toczącej się obecnie w gronie państw NATO dyskusji na temat podniesienia progu wydatków na obronność ani też do trwającej w samych Niemczech debaty o konieczności zwiększenia nakładów na Bundeswehrę.

Sojuszniczej odpowiedzialności Niemiec w dużej części poświęcone było wystąpienie ministra obrony RFN Borisa Pistoriusa. Mówiąc o zaangażowaniu RFN na wschodniej flance NATO, stwierdził m.in., że „Bundeswehra jest głównym filarem europejskiej obrony”. Podkreślał też, że Niemcy są gotowe do tego, aby przejąć jeszcze więcej odpowiedzialności w tym wymiarze. Pistorius deklarował, że RFN wywiąże się do 2025 r. ze wszystkich przyjętych w ramach NATO zobowiązań dotyczących zabezpieczenia zdolności w zakresie obrony sojuszniczej, w tym wystawienia dywizji wojsk lądowych. Podobnie jak kanclerz Scholz odniósł się w swoim wystąpieniu także do kwestii wydatków na obronę. Przyznał, że Niemcy nadal dalekie są od wypełnienia obowiązku przeznaczania 2% PKB na obronność, zaznaczając równocześnie, że będzie mocno zabiegał o to, aby w końcu cel ten został osiągnięty. Szef niemieckiego resortu obrony mówił też o potrzebie zwiększenia zdolności UE jako europejskiego filaru NATO w Europie. Wskazywał m.in. na konieczność zacieśnienia kooperacji państw europejskich w zakresie realizacji projektów zbrojeniowych. *Zeitenwende* – jak podkreślał – „musi być (...) motorem wspólnej europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony”. W swoim przemówieniu Pistorius, tak jak szef niemieckiego rządu, deklarował również dalsze wsparcie militarne dla Kijowa. Mówił, że „właściwą” odpowiedzią na działania Moskwy musi być „demonstracja siły”. Oznacza ona z jednej strony udzielenie pomocy Ukrainie w samoobronie, a z drugiej wzmocnienie wschodniej flanki NATO i własnych zdolności obronnych. (KJ)

